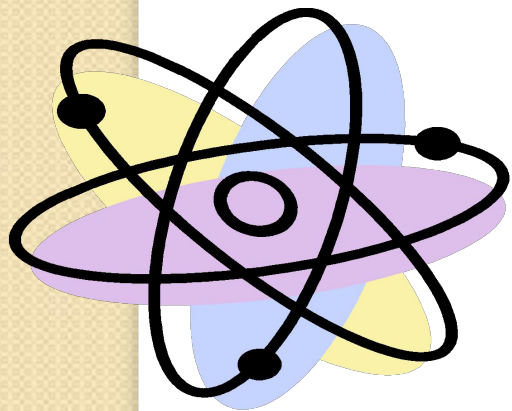

Intellectual o'yin

O'yla izla top

**Namangan tibbiyot kolleji
kimyo fani o'qituvchisi**

Ishtirokchilar tanlanadi

**I. Quyida keltirilgan elementlardan
qaysi biri ishqoriy metall ?**

1) Cu

2) Na

3) Fe

4) Pb

II. Quyida keltirilgan kislotalardan qaysi biri kuchli kislota

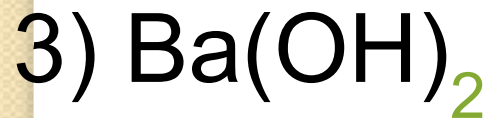
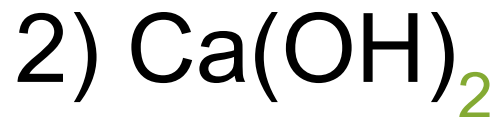
1) Nitrat kislota

2) fosfat kislota

3) Sulfat kislota

4) xloridkislota

III. Erimaydigan asos qaysi ?

IV. Suyuq metallmas elementni toping

1) oltingugurt 2) xlor

3) yod

4) brom

V. Quyidagi moddalardan amfoter oksidni toping

1) FeO

2) CuO

3) ZnO

4) MgO

VI. Uglernodni allotropik shakl o'zgarishini ko'rsating

1) ozon

2) karbonat
angidrid

3) grafit

4) is gazi

VII. Tabiatdagi uchraydigan mineralni toping

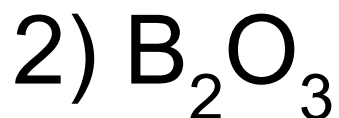
1) bo'r
1) bo'r

2) gips

3) kvarts

4) boksit

VIII. Quyidagi keltirilganlardan qaysi biri oksid emas

IX. Faol bo'lmagan metallni ko'rsating

1) rux

2) mis

3) kumush

4) oltin

X. Quyidagi moddalar orasida qaysi biri organik birikma?

1) soda

2) Osh tuzi

3) shakar

4) suv

XI. Quyida keltirilgan moddalardan qaysi biri galogen emas

1) bor
1) bor

2) ftor

3) xlor

4) astat

XII. Davriy jadvalda nechta davr bor?

1) beshta

2) oltita

3) yettita

4) sakkizta

Qo'shimcha savollar

XIII. Yagona suyuq metallni ko'rsating

1) litiy

2) aluminiy

3) simob

4) qalay

XIV. Eng kuchli elektrmanfiy elementni ko'rsating

1) vodorod

2) xlor

3) kislorod

4) ftor

XV. Moos shkalasi boyicha eng qattiq moddani toping

1) kvars

2) olmos

3) korund

4) grafit

XVI. Elektrolitni ionlarga parchalanishi qaysi jarayonda sodir bo'ladi?

1) elektroliz

2) gidroliz

3) dissotsilanish

4) birikish

XVII. Kalsiy gidroksid texnikada qanday ataladi?

1) o'yuvchi natriy

2) ohak

3) so'nmagan ohak

4) so'ndirilgan ohak

XVIII. Eritmadagi osh tuzi qanday ajratib olinadi?

- 1) filtrlab
- 2) Magnit yordamida
- 3) bug'latib
- 4) tindirib

XIX. Kimyoviy reaksiya tezligini nima yordamida tezlashtiriladi?

1) indikator

2) elektolit

3) ingibitor

4) katalizator

II tur

Toifalar bo'yicha savollar (fanlararo bog'lanish)

Kimyo va
adabiyot

Buyuk kimyogar
olimlar

Kimyoviy jihozlar

Kimyo va
biologiya

Kundalik
turmushda
kimyo

Kimyo va
geografiya

Kimyoviy
belgilar

Kimyo va tibbiyot

Kimyo va fizika

Kimyo va atrof muhit

III tur

Kimyo va adabiyot

- M.V.Lomonosov ushbu tabiiy silikat mahsulotiga atab oda yozgan
- Antuan Sent-Ekzuperi bu modda haqida shunday deb yozgan edi: «Sen – hayotsan!»
- Fantast-yozuvchi Belyaev fikricha, savdogar ushbu modda bilan savdo qilgan.
- Dante Aligyeri do'zaxda o'sha moddani hidi keladi deb xato qilgan, aslida bu modda hidsiz
- Uglerodning allotropik shakl o'zgarishi ko'p detektivlarda qonli to'qnashuvlarga sabab bo'ladi.

Kimyo va biologiya

- O'simliklardagi hayotiy jarayon quyidagi reaksiyada o'z aksini topgan: $6\text{CO}_2 + 6\text{H}_2\text{O} = \text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 + 6\text{O}_2$.
- Vena qon tomiri ushbu moddaga to'yingan
- Havo tarbiga kiradigan ushbu gazni faqat (клубеньковые бактерии) bakteriyalar qayta ishlab chiqara oladi.
- Oqsillarni chirishi natijasida atmosferaga ushbu zaharli gaz (palag'da tuxum hidi keladigan gaz) ajralib chiqadi.
- Kraxmal og'iz bo'shlig'ida fermentlar ta'sirida ushbu moddaga aylanadi.

Buyuk kimyogar olimlar

- Atom-molekular ta'limotni yaratgan mashur rus olimi kim ?
- Ko'pchilik uni taniqli kompozitorligini bilishadi, lekin kamchilik biladi uni ajoyib kimyogarligini. Bu olim kim?
- Metallarning kuchlanish qatorini yaratgani uchun ushbu qatorni shu olim nomi bilan atalgan...
- Qaysi shved olimi kimyoviy belgi(simvol)ni yaratgan.
- Atom va molekula tushunchasini fanga kiritgan, 20 dan ortiq elementning atom massasini hisoblab topgan olim kim?

Kundalik turmushda kimyo

- Natriy gidrokarbonatning turmushda ishlatiladigan ikkinchi nomi...
- Moy bo'yoqda ifloslangan qo'lni, ushbu oziq-ovqat mahsuloti yordamida ketkazish mumkin...
- Ushbu metallardan tayyorlangan idishda ishqoriy eritmani saqlab bo'lmaydi...
- Meva va sharbatlardan hosil bo'lgan dog'ni ushbu tibbiyot preparati yordamida ketkazish mumkin...
- Tajribali uy bekasi bu mahsulotni taom tayyorlashda, dazmolni tozalashda, yog' dog'larini ketkazishda, nohush hidlarni yo'qotishda ham ishlatadi...

Kimyoviy jihozlar

- Nemis olimi Kol'be sharafiga nomlangan kimyoviy idish...
- Suyuqlik hajmini o'lchash uchun ishlatiladigan idish nomi...
- Distillangan suv olish uchun foydalaniladigan asbob nomi...
- Kolba va probirka kabi jihozlarni mahkamlaydigan asbob nomi...
- Bir-biriga qoshilmaydigan suyuqlik(yog' va suv)ni ajratish uchun ishlatildigan jihoz nomi...

Kimyo va geografiya

- Yer yuzida eng ko'p tarqalgan element...
- Aynan shu modda «yer qalqoni» vazifasini bajaradi...
- Ushbu shaharni tarjimasi «kumush» ma'nosini anglatadi...
- Bu moddani ayniqsa metallurgiya sohasida ko'p ishlatilgani bois «sanoat noni»deb atashadi
- Bu rangli metall tarkibida- Boksit va nefelin
природные источники этого

Kimyoviy belgilar (simvol)

- Grekchadan tarjima qilganda «yashil» ma'nosini bildiradigan element nomi...
- Avval quyoshda so'ngra yerda kashf qilingan element.
- Qadimgi shumer tilida bu metall nomi «fazoviy», samodan yo'g'ilgan ma'nosini anglatadi. В переводе с древнего языка шумеров название этого металла означает «небесный», «капнувший с неба».
- Davriy jadval yaratuvchisi sharafiga nomlangan element...
- Davriy jadvalda muqim joyiga ega bo'lmagan element...

Kimyo va tibbiyot

- Bu gazning suvdagi eritmasi nashatir spirti deyiladi
- Bu element yetishmasligi natijasida qalqonsimon bezi kasalligi (buqoq) vujudga keladi
- Gemoglobin tarkibiga kiruvchi element...
- Kariyesga qarshi kurashish uchun bu element birikmasidan tish pastasi tayyorlanadi
- Ushbu moddalar yetishmasligi (kichik dozada bo'lsa ham) moddalar almashinuvini buzilishiga va o'limgacha olib keladi

KIMYO VA FIZIKA

- **Kimyoviy tok manbalari ...**
- **Uran va uranga o'xshash xossalarni namoyon qiluvchi transuran.... elementlar**
- **Kimyoviy reaksiyaning issiqlik effekti ushbu energiyaning o'zgarishiga bog'liq...**
- **Elektr toki yordamida oddiy va murakkab moddalarni olish...**
- **Dastlab «X» nurlar deb atalib keyinchalik nomi o'zgartirilgan nurlar**

Kimyo va atrof muhit

- **Avtomobildan chiqayotgan chiqindi gaz tarkibidagi ...metall birikmasii havoni ifloslantiradi**
- **Ozon qatlamini yemiruvchi moddalar...**
- **Hozirgi vaqtda kumush XIX asrdagidek qimmabaho hisoblanmaydi, chunki havoda tez qorayadi. Nima sababdan bu tez sodir bo'lyapti**
- **Karbonat angidridni atmosferada to'planishini ekologlar ...deb atashadi**
- **Oltingugurt va azot oksidlari atmosferada yig'ilib... deb atalgan ekologik muammoni keltirib chiqaradi.**

**II shart natijalari e'lon qilinadi.
Beshta eng zo'r ishtirokchi
aniqlangandan so'ng , yutqizgan
ishtirokchilarga sovrinlar beriladi.**

**III shart: anorganik
moddalarning tibbiyotda
qo'llanilishi**

Tinchlantiruvchi vosita, bosh miya qobigidagi qo'zg'alish va tinchlantirish jarayonlarini me'yoriga keltiruvchi vosita sifatida ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

- a) natriy bromid,**
- b) natriy xlorid,**
- c) natriy gidrokarbonat,**
- d) kalsiy xlorid.**

“Kuldiruvchi gaz” deb ataluvchi narkoz sifatida ishlatiladigan moddaning formulasi qanday?

- a) azot (I)oksidi,
- b) azot (II) oksidi,
- c) azot (IV) oksidi
- d) azot (V)oksidi

Qon to'xtatuvchi modda sifatida - qon ketganda, asabiylashganda (nevroz)- tinchlantiruvchi, bronxial astmada va sil kasalligida (tuberkuloz) ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

- a) ammoniy xlorid,
- b) kalsiy xlorid,
- c) kaliy yodid,
- d) bariy sulfat.

Surtma-malham tayyorlashda ishlatiladigan antiseptik sifatida ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

- a) magniy oksidi,
- b) kalsiy oksidi,
- c) rux oksidi,
- d) aluminiy oksidi.

Oshqon-ichak kasalliklarida rentgen tahlilida ishlatiladigan «Bariyli bo'tqa» (Баритова каша) deb atalgan kimyoviy modda bu....

- a) bariy sulfat,
- b) natriy sulfat,
- c) kalsiy sulfat,
- d) simob sulfat.

• Kamqonlik «Anemiya»da ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

- a) mis (II) sulfat,
- b) temir (II) sulfat,
- c) rux sulfat,
- d) kalsiy glukonat.

Zaharlanishda, oshqozon kislotasini kislotaliligi oshganda, meteorizmda ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

- a) aktivlangan ko'mir,
- b) asetilsalitsil kislota,
- c) kalsiy glukonat,
- d) penitsillin.

Yurak faoliyatini boshqaruvchi, aritmiyaga qarshi ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

- a) kaliy xlorid,
- b) natriy xlorid,
- c) temir (III) xlorid,
- d) kalsiy xlorid.

Stomatologiyada tishdagi nervni o'ldirish
maqsadida ishlatiladigan moddaning nomi
qanday ataladi?

- a) bariy oksidi,
- b) kalsiy oksidi,
- c) mishyak (III) oksidi
- d) aluminiy oksidi.

• Vodorod peroksidning necha foizli eritmasi-
stomatit va angina kasalliklarida tomoq chayish
uchun ishlatiladi?

a) 1%, b) 3%, c) 5%, d) 30%.

III shart natijalari e'lon qilinadi. Uchta eng zo'r ishtirokchi aniqlangandan so'ng , yutqizgan ishtirokchilarga sovrinlar beriladi.

IV shart: organik moddalarning tibbiyotda qo'llanilishi

Ekstrakt, emulsiya, nastoyka tayyorlashda
ishlatiladigan antiseptik moddaning nomi bu...

a) etil spirt, b) glitserin, c) metil spirt,
d) formalin.

Ieriga tekkanda qizarish, achishish keltirib
chiqaradigan chumolida, gazandao't tarkibida
uchraydigan....kislota

a) sirka, b) shovul, c) chumoli, d) limon.

...kislota- ishqordan zaharlanishda ishlatiladi

a) sirka, b) shovul, c) chumoli, d) limon.

Kimyoviy kuyishda, og'ir metall tuzlari bilan zaharlanganda ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

a) tal'k, b) glukoz, c) kraxmal, d) oltingugurt.

Yurak hurujlarida- ...qon tomirni kengaytiruvchi
vosita sifatida ishlatiladi

a) bromgeksin, b) analgin, c) aspirin,
d) validol

Bosh og'rigi, radikulit, miozit, nevralgiya, revmatizm kabi kasalliklarda og'riq qoldiruvchi vosita sifatida ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

a) korvalol, b) streptotsid, c) analgin, d) penitsillin.

Stomatologiyada o'griqsizlantiruvchi vosita sifatida ishlatiladigan moddaning nomi qanday ataladi?

a) lidokain, b) eritromitsin, c) naftizin, d) parasetamol.

Surtma-malham tayyorlashda asos sifatida ishlatiladigan organik moddaning nomi qanday?

- a) etanol, b) glitserin,
- c) kraxmal, d) parafin.

Dastlab jarroxlikda ishlatilgan antiseptik
modda....

a) fenol, b) glitserin, c) chumoli kislota,
d) benzol.

Narkotik bo'lmagan analgetik...

- a) etanol,
- b) morfin,
- c) azot (I) oksidi,
- d) analgin.

IV shart natijalari e'lon qilinadi. Bitta eng zo'r ishtirokchi aniqlangandan so'ng, yutqizgan ishtirokchilarga sovrinlar beriladi. Yutgan g'olib ishtirokchiga «Zukko kimyogar» nomi beriladi va qimmatbaho sovrin bilan taqdirlanadi.

**E'tiboringiz uchun
rahmat!**

